

Η Ευρώπη και η Ελλάδα αλλάζουν

Συνέδριο

Αθήνα 20 Φεβρουαρίου 2012,

Megaron Plus

Το Ελληνικό Κέντρο Ευρωπαϊκών Μελετών και Ερευνών (EKEME), η Κίνηση Πολιτών για μια Ανοικτή Κοινωνία, το Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου (ΚΔΕΟΔ) και το Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE) διοργάνωσαν, μπροστά σε πυκνό ακροατήριο, τη Δευτέρα 20 Φεβρουαρίου 2012, στα πλαίσια του Megaron Plus, (Μέγαρο Μουσικής) συνέδριο με θέμα: «Η Ευρώπη και η Ελλάδα αλλάζουν».

Τα θέματα συζητήθηκαν σε τρεις ενότητες:

- A.** Η μεταβαλλόμενη «Ευρώπη»: Σε αναζήτηση ανανεωμένης και ενισχυμένης συνεργασίας.
- B.** Ευρωθεσμικές πλευρές των προτεινόμενων αλλαγών.
- Γ.** Η προσαρμογή της Ελλάδας στη μεταβαλλόμενη «Ευρώπη».

Ο Ν. Φραγκάκης, Πρόεδρος EKEME, στην εισαγωγική ομιλία του, τόνισε ότι η Ευρώπη αλλάζει, αναζητώντας εφαρμόσιμους και ανθεκτικούς κανόνες ανανεωμένης και ενισχυμένης συνεργασίας. Μαζί της αλλάζει και η Ελλάδα, προσπαθώντας, με τους δικούς της ρυθμούς, να παρακολουθήσει τους εταίρους της και επεσήμανε ότι το έναυσμα της συζήτησης είναι η νέα Συνθήκη για τη Σταθερότητα, τον Συντονισμό και την Διακυβέρνηση στην ΟΝΕ, η υπογραφή της οποίας έχει προγραμματιστεί για την 1 Μαρτίου και αποβλέπει στην επαναθεμελίωση της Ευρωζώνης με την δημιουργία μηχανισμών που θα επιτρέψουν λειτουργική (και όχι απλώς διακηρυκτική) αλληλεγγύη, αναγκαία προκειμένου να συνεχίσει να υπάρχει το κοινό νόμισμα. Καταλήγοντας επισήμανε

ότι τα δημοσιονομικά μέτρα, από μόνα τους, δεν αρκούν για να υπάρξει οικονομική ένωση. Και δεν αρκούν για να πειστούν οι ευρωπαίοι – κι ανάμεσά τους οι έλληνες – ότι κάτι αλλάζει πραγματικά προς το καλύτερο.

Ο Χρ. Ροζάκης, Πρόεδρος του ΔΔ του Συμβουλίου της Ευρώπης, μιλώντας με θέμα «Προώθηση περαιτέρω ενοποίησης ως μέσο για τη βελτίωση των μελλοντικών προοπτικών», έκανε μια γενική ανασκόπηση στους θεσμούς και την λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αναφερόμενος στους τρεις πυλώνες του Κοινοτικού Δικαίου, την Δημοκρατία, τα Δικαιώματα του ανθρώπου και το Κράτος Δικαίου. Στην συνέχεια, επεσήμανε την ανάγκη εμβάθυνσης των τριών αυτών πυλώνων, με στόχο την πραγμάτωση της ενοποίησης, τροχοπέδη της οποίας αποτελεί η κλιμακούμενη εσωστρέφεια των νέων κρατών-μελών.

Στη συνέχεια ο Β. Σκουρής, Πρόεδρος του ΔΕΕ, μιλώντας για την «Ευρώπη των αξιών και της αλληλεγγύης: Μπορεί το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης να συμβάλει στην εμπέδωσή της;» έκανε μια μικρή αναδρομή στο ιστορικό πλαίσιο μέσα στο οποίο διαμορφώθηκε η Ευρωπαϊκή Ένωση, τονίζοντας την καθοριστική σημασία του δικαίου σε όλη την πορεία της. Τόνισε ότι η Ευρώπη δεν είναι μια ένωση συμφερόντων, αλλά πρωτίστως μια ένωση αξιών και αλληλεγγύης. Στην συνέχεια αναφέρθηκε στον ρόλο του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο μέσω της ερμηνείας του δικαίου της Ένωσης έθεσε τα όρια και τους βασικούς όρους λειτουργίας αυτού που αποκαλούμε ευρωπαϊκή έννομη τάξη, τονίζοντας ότι αυτό και μπορεί και επιβάλλεται να συμβάλει στην εμπέδωση της Ευρώπης των αξιών και της αλληλεγγύης. Εν συνεχεία, αναφέρθηκε στις δύο όψεις της αλληλεγγύης, την κοινοτική/ενωσιακή και την κοινωνικοοικονομική. Κλείνοντας, απηύθυνε πρόσκληση σε όλους και ιδίως την ακαδημαϊκή κοινότητα να συμβάλουν στην ουσιαστική ενίσχυση του ρόλου της Ελλάδας στον κοινοτικό χώρο.

Ο (απουσιάζων στο Eurogroup) Ε. Βενιζέλος, Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης και Υπ. Οικονομικών, δια στόματος του Ξ. Γιαταγάνα, αφού παρουσίασε συνοπτικά την κρίσιμη κατάσταση στην οποία έχει περιέλθει η Ελλάδα, αναφέρθηκε στην προσπάθεια παραμονής της στην Ευρωζώνη προκειμένου να αποφευχθεί η πτώχευσή της με ό,τι αυτή συνεπάγεται. Επιπλέον, υπογράμμισε την ανάγκη αυτοπροστασίας της Ευρώπης και της Ευρωζώνης μέσω θεσμικών μηχανισμών και πολιτικής σύγκλισης των κρατών μελών με σκοπό την αντιμετώπιση των πιέσεων των αγορών, παρατηρώντας ότι η

δημοσιονομική ενοποίηση ενθαρρύνει περισσότερο τους «οικονομικούς πατριωτισμούς» παρά συμβάλλει στην ανόρθωση της κοινοτικής οικονομίας. Κλείνοντας, υποστήριξε ότι η έλλειψη πλαισίου παγκόσμιας οικονομικής διακυβέρνησης εξυπηρετεί την επιβολή των αγορών επί των θεσμικών οργάνων της Ευρώπης και των κρατών μελών, ενώ προέκρινε την ανάγκη για ιδεολογικοπολιτικές μεταβολές. Η πρώτη ενότητα έκλεισε με τα προσωπικά σχόλια του Ξ. Γιαταγάνα, ο οποίος αναφέρθηκε ιδιαίτερα στο ζήτημα εκχώρησης της εθνικής κυριαρχίας σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στη δεύτερη ενότητα η Μ. Γιαννάκου, Επικεφαλής Ευρωβουλευτών Νέας Δημοκρατίας, μίλησε για την ευρωπαϊκή κοινοβουλευτική διαδικασία ως μηχανισμό εισαγωγής αλλαγής και για την συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις διαπραγματεύσεις. Πιο συγκεκριμένα, επεσήμανε την ανάγκη ενδυνάμωσης των κανόνων νέων οικονομικών ελέγχων, αναζήτησης νέων τρόπων συλλογής στοιχείων και ενίσχυσης της διαφάνειας και λογοδοσίας, προκειμένου να υπάρξει καλύτερη διαχείριση των μακροοικονομικών αστοχιών, οι οποίες συνίστανται όχι μόνο σε ελλείμματα, αλλά και πλεονάσματα. Επιπροσθέτως, μίλησε και για την ομάδα «CRISIS» της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία συστήθηκε για να αποτρέπει και να μελετά περιπτώσεις οικονομικών κρίσεων.

Στην συνέχεια, η Ζ. Λάλη, επικεφαλής της Ομάδας Δράσης για την Ελλάδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, παρουσίασε το ρόλο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα για την αντιμετώπιση της κρίσης. Ειδικότερα αναφέρθηκε στην Ομάδα Δράσης, η οποία έχει συμβουλευτικό χαρακτήρα παρέχοντας τεχνική στήριξη στην ελληνική Διοίκηση, με σκοπό η τελευταία να επιλέξει το «προσφορότερο» σχέδιο ενίσχυσης. Ωστόσο, τόνισε, ότι η ομάδα αυτή δεν έχει δικαίωμα παρέμβασης στην Σύμβαση του Μνημονίου ή στον τρόπο εφαρμογής των όρων αυτής.

Τέλος, ο Γ. Στουρνάρας, καθηγητής Οικονομικών του Πανεπιστημίου Αθηνών και Γενικός Διευθυντής του IOBE, μίλησε για την ανεπαρκή οικονομική διακυβέρνηση της Ευρωζώνης μέχρι σήμερα και την αποτυχία του συστήματος εποπτείας και ελέγχου της. Στη συνέχεια, τόνισε την ανάγκη δημιουργίας ενός έγκαιρου συστήματος προειδοποίησης που να βασίζεται σε δημοσιονομικά στοιχεία και άλλους οικονομικούς δείκτες, με σκοπό την επίτευξη της σταθερότητας και την πρόληψη των κρίσεων στην Ευρωζώνη. Επιπλέον, εξήρε τη

σημασία της δημοσιονομικής πειθαρχίας, βάσει ενός αυστηρότερου στην εφαρμογή του αλλά πιο ευέλικτου Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, και της οικονομικής συνεργασίας των κρατών μελών, με τη λειτουργία της ΕΚΤ ως ύστατου δανειστή και την έκδοση ευρωομολόγου, αλλά πάνω απ' όλα την ανάγκη αλλαγής νοοτροπίας για την επιβίωση του ευρώ.

Η τρίτη ενότητα άρχισε με την ομιλία του Υπουργού Εσωτερικών Τ. Γιαννίτση, με θέμα «Τι σημαίνει η Ευρώπη για την Ελλάδα. Ποιο το επόμενο βήμα». Χαρακτηριστικά επεσήμανε ότι Η ανάγκη να ακολουθήσουμε ένα πρόγραμμα δημοσιονομικής προσαρμογής για να μην χρεοκοπήσουμε έφερε στο προσκήνιο έναν καταγγελτικό λόγο περί απώλειας της εθνικής κυριαρχίας, που στην ουσία συγκαλύπτει τις εθνικές μας ανεπάρκειες και τη χρεοκοπία των ιδεολογιών που σφράγισαν για δεκαετίες την πορεία μας.

Η Α. Ποδηματά, Αντιπρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, υπογράμμισε στη συνέχεια, ότι σ' όλη τη διάρκεια αυτής της κρίσης, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο σύνολό του, πέρα από τις επιμέρους υπαρκτές εθνικές και ιδεολογικοπολιτικές διαφορές, έχει παίξει έναν πολύ εποικοδομητικό ρόλο. Παρά τη διεγκυστίνδα του με το Συμβούλιο, έχει αναγορευτεί στο ευρωπαϊκό θεσμικό όργανο που υπερασπίζεται με τον καλύτερο τρόπο και στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό αυτό που λέμε «κοινό ευρωπαϊκό συμφέρον», «κοινή ευρωπαϊκή συνισταμένη». Τέλος, τόνισε ότι, κατά τη διάρκεια της κρίσης, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο άσκησε συστηματική κριτική στο Συμβούλιο, κυρίως στο γαλλογερμανικό άξονα, για καθυστερήσεις και αποσπασματικότητα στη λήψη και την εφαρμογή των αποφάσεων για την αντιμετώπιση της κρίσης, αλλά και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, για πλημμελή άσκηση του ρόλου και των εξουσιών που της αναγνωρίζουν οι Συνθήκες.

Το πολύ ενδιαφέρον συνέδριο έκλεισε με την ομιλία του Θ. Παπαλεξόπουλου για το χτίσιμο της συναίνεσης στην Ελλάδα για την Ευρώπη του αύριο. Ο Πρόεδρος της «Κίνησης των Πολιτών για μια Ανοικτή Κοινωνία» τόνισε, ότι είναι επιτακτική ανάγκη η διεθνής Κοινωνία Πολιτών να δικτυωθεί και να αυξήσει την πίεση που ασκεί μέσα από τα ηλεκτρονικά δίκτυα και τα ΜΜΕ, δεδομένου ότι μια ενεργοποιημένη Κοινωνία Πολιτών μπορεί να προσφέρει πολλά τόσο σε διεθνές αλλά κυρίως σε Ευρωπαϊκό και Εθνικό επίπεδο. Επιβάλλεται, όμως, να οργανωθεί συστηματικά και κατά τρόπο επαγγελματικό και να το επιδιώξει ουσιαστικά και με πλήρη διαφάνεια.